

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19CbZm/97/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113209384
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8113209384.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s. r. o., so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, IČO: 264 29 705, Česká republika zastúpeného Fridrichom Paľkom, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava proti odporkyni: K. D., K.. X.X.XXXX, O. Y. XXX, XXXX Y., o zaplatenie 371 eur s prísl., takto

rozhodol:

Konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 371 eura od 23.8.2009 do 5.11.2009 **z a s t a v u j e .**

V prevyšujúcej časti návrh **z a m i e t a .**

Náhradu trov konania odporkyni **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podal dňa 28.3.2013 na tunajšom súd návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktorým sa domáhal voči odporkyni zaplatenia 371 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 371 eur od 23.8.2009 do zaplatenia, zákonného 6 % ročného úroku zo sumy 371 eur od 6.11.2009 do zaplatenia, zmenkovej odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,24 eur, pričom svoj návrh odôvodnil tým, že je ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 4.4.2009 na zmenkovú sumu 371 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 23.8.2009. Indosonovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“

Zmenka bola vystavená dňa 4.4.2009 (dátum vystavenia) na sumu 371 eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporkyne zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 23.8.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa.

Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0 eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 0 eur a na úroky uhradil 0 eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 6.2.2015 č.k. 19CbZm/97/2013-88 súd návrh zamietol, vyhlásil zmluvnú podmienku vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve č. 8650714 uzavretej medzi Pohotovosťou s.r.o a odporkyňou dňa 4.4.2009 pod bodom č. 17 v znení: „Dohoda o vyplnení zmenky. Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky /ďalej aj ako vystaviteľ/ vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi /ďalej aj ako remitent/ vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite t.j. keď dlžník neuhradí

včas štyri po sebe idúce splátky, poprípade uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“ za neprijateľnú a náhradu trov konania odporkyni nepriznal.

Prvostupňový súd odôvodnil predmetné rozhodnutie tým, že zmluvné dojednanie o dohode o vyplňovacom práve zmenkovom je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v rozpore s dobrými mravmi, ako aj poctivým obchodným stykom a došlo k zneužitiu zmenkového práva v neprospech odporkyne - spotrebiteľky, keďže kauzálny vzťah vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy, preto súd prihladal k týmto skutočnostiach z úradnej moci.

Na odvolanie navrhovateľa rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.9.2015 č.k. 1CoZm/17/2015 bolo rozhodnuté, že sa potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v spojení vo výroku o zamietnutí návrhu na zaplatenie zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 371 eur od 6.11.2009 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti vo veci samej ako aj vo výroku o náhrade trov konania bol rozsudok zrušený a vec v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s poukazom na skutočnosť a s vyslovením právneho záveru, že záväzky vyplývajúce z vyplnenej zmenky sú priame, bezpodmienečné, nesporné a abstraktné.

Po tom, čo bol vydaný druhostupňový rozsudok, bolo dňa 20.10.2015 prijaté Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa zverejnený pod č. 93 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015, podľa ktorého

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhľadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Ochrana spotrebiteľa vo vzťahu k zmenkám bola upravená v tomto stanovisku upravená podľa časovej pôsobnosti zákona o spotrebiteľských úveroch nasledovne:

Znenie zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ZSÚ) platné do 31.12.2007:

Podľa ust. § 4 ods. 7 ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek, musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Podľa odseku 8 veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.,

Znenie platné od 1.1.2008 do 31.12.2010:

Podľa § 4 ods. 6 platí, že v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Podľa odseku 7 veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Následne bol prijatý nový zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ten obsahoval v znení od 1.1.2011 do 30.04.2014 nasledovnú úpravu:

Podľa ust. § 17 ods. 3 v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. Podľa odseku 4 veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 3 veriteľom.

Napokon s účinnosťou od 1.4.2014 doposiaľ platí úprava obsiahnutá v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v § 5a ods.1 písm. b), podľa ktorého je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom. Podľa ust. § 5 ods. 5 predávajúci zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil spotrebiteľovi porušením ods. 1.

Preto súd zopakoval dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom bez prihladnutia na právny názor vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľ je podľa výpisu z Obchodného registra Mestského súdu v Prahe je v pod č. C81616 zapísaný s dňom zápisu 24.1.2001 v predmete činnosti o.i. od vzniku až po 8.1.2013 činnosť ekonomických poradcov, sprostredkovateľská činnosť.

Obchodná spoločnosť Pohotovosť, s. r. o je podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddielu Sro, vložka 23636/B zapísaná s dňom vzniku 14.3.2001 v predmete činnosti o.i. poskytovanie úverov z vlastných zdrojov.

Spoločníkmi tejto spoločnosti sú Jaroslav Fuchs a LUKA & BRAMER, spol. s r. o., Pribinova 25, Bratislava.

Odporkyňa je fyzická osoba - spotrebiteľka.

Dňa 4.4.2009 uzavrela odporkyňa s obchodnou spoločnosťou Pohotovosť s. r. o. zmluvu o úvere č. 8650714, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 200 eur s tým, že odporkyňa sa zaviazala zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196 eur, celkovo zaplatiť čiastku 396 eur v 12 mesačných splátkach po 33 eur počnúc dňom 18.4.2009 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru.

V spodnej časti tejto formulárovej zmluvy, ktorá podľa názvu bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, žalovaná vyhlásila, že sa oboznámila a súhlasí s obsahom zmluvy o úvere, aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Podľa čl. 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru nazvaného Dohoda o vyplnení zmenky, na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Navrhovateľ predložil originál zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 4.4.2009 na zmenkovú sumu 371 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 23.8.2009. Indosonovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“

Podľa originálu predloženej zmenky, táto v ľavom dolnom rohu obsahuje údaj číslo zmluvy: 8650714 a za miesto splatenia je určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa a to spoločnosti Pohotovosť, s.r.o.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Predmetom nároku navrhovateľa, ktorý ho uplatňuje v zmysle ustanovení čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach

s nízkou hodnotou sporu, nárok vyplývajúci podľa neho z uzavretej vlistazmenky a domáha sa, aby súd formálne posudzoval predmetný právny vzťah výlučne podľa zásad zmenkového práva.

Keďže sa však evidentne jedná o spotrebiteľský právny vzťah, je potrebné vporiadať sa aj s otázkou platnosti uzavretej zmluvy o úvere, ktorá bola kauzálnym vzťahom na vystavenie tejto zmenky ako blankozmenky.

Zmluva o úvere ako je možné konštatovať po oboznámení sa s formulárovým textom zmluvy, bola uzavretá za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, pričom podľa ustanovenia § 4 tohto zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať o.i. podľa písm. k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok, je priemerná hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 3 tohto zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje tento údaj, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V danom prípade je teda evidentné, že spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. uzavrela s odporkyňou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v ktorom chýbala táto podstatná náležitosť zmluvy a následkom toho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Blankozmenka, ktorá bola vyplnená ešte pôvodným veriteľom zabezpečovala tak evidentne záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to napriek tomu, že vo formulárovej zmluve je uvedený len odkaz na ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka a v bode 17. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru si účastníci dohodli režim Obchodného zákonníka.

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy je špeciálnou právnou úpravou k všeobecnej právnej úprave, ktorou je v prípade spotrebiteľských zmlúv Občiansky zákonník a v častiach, ktoré spotrebiteľa nepoškodzujú Obchodný zákonník.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Otázky vystavenej blankozmenky je potrebné posudzovať podľa ustanovení § 10 zákona č. 191/1950 Zb. /zákon zmenkový a šekový/ podľa ktorého, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané okrem, ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou.

Podľa § 11 tohto zákona, každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa odbornej literatúry /Josef Kotásek - Změněčné právo, Vydavatelství: Prospektrum spol. s r. o. 2006;/ podstatou blankozmenky je dohoda o vyplňovacom zmenkovom práve, ktorú súčasne s vystavením listiny uzatvára vystaviteľ blankozmenky s nadobúdateľom. Dohoda nemusí mať písomnú formu a dôkazom jej uzavretia môže byť aj jednostranne formulované vyhlásenie dlžníka o udelení

vyplňovacieho práva. Na základe tejto dohody získava majiteľ istiny právo doplniť nehotovú listinu na zmenku za vopred určených kritérií. Ide o zvláštne neodvolateľné majetkové právo, ktoré je spojené s listinou. Vyplňovacie právo vzniká dohodou strán a zaniká predovšetkým jeho využitím. Vystavením blankozmenky sa podpísaný vystavuje rizikám, tlakom a situáciám, ku ktorým by inak mohol zostať spravidla ľahostajný. Všetky nepriaznivé následky dopadajú na podpísaného. Pokiaľ bola listina vyplnená inak, než ako bolo dohodnuté, svedčí dlžníkovi námietka protizmluvného doplnenia blankozmenky. Ak bola doplnená vyššia suma, než ako bolo dohodnuté, je v tejto nesprávnej čiastke obsiahnutá i správna suma nižšia. Do výšky čiastky zodpovedajúcej dohode - o porušenie dohody nejde a námietka by preto v tejto časti nemala mať úspech. Situácia sa pre dlžníka komplikuje indosáciou zmenky. Aby sa touto námietkou mohol brániť dlžník voči novému majiteľovi, musí mu o.i. dokázať, že bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo pri nadobúdaní zmenky sa previnil hrubou nedbanlivosťou. V zlej viere jedná typicky ten, kto vedel o dohode o vyplňovacom práve, s ktorou je text zmenky v rozpore a zmenku napriek tomu nadobudol. V hrubej nedbanlivosti koná ten, kto sa pri zachovaní základného úsilia a starostlivosti mohol dozvedieť o vadnom doplnení blankozmenky a neurobil tak. Nadobúdateľ zmenky má s náležitou starostlivosťou zistiť obsah dohody. Pokiaľ mohol bez väčších prekážok zistiť obsah dohody o vyplňovacom práve a napriek tomu tak neurobil, jedná pri nadobúdaní zmenky v hrubej nedbanlivosti a možno proti nemu uplatniť príslušnú námietku dlžníka. Pokiaľ pôvodný majiteľ blankozmenky vyplnil údaje v rozpore s dohodou, mala by byť námietka dlžníka braná do úvahy v každom prípade.

Zatiaľ čo článok 1 § 17 sa obmedzuje na námietky interpartes, teda na námietky z vlastných vzťahov medzi konkrétnym veriteľom a dlžníkom, je úprava námietok u blankozmenky pojatá všeobecne a zásadne s účinnosťou pre všetkých zmenkových dlžníkov, ktorí sa vedome so súhlasom majiteľa podpísali na blankozmenku.

Navrhovateľ sa dovoľával abstraktnosti zmenky a jej prísnej formálnosti, ale keďže táto zmenka zabezpečuje spotrebiteľský záväzok, neplatí s ohľadom na ustálenú európsku spotrebiteľskú legislatívu všeobecne uznávaná teória o tom, že súdy nie sú povinné skúmať kauzu zmenky a majú postupovať len z hľadiska dodržania predpisov zmenkového práva.

Odklon od tej všeobecnej teórie je prezentovaný aj v Náleze Ústavného súdu Českej republiky č. Pl.ÚS 16/12, v ktorom sa konštatuje, že zmenky, ktoré zabezpečujú spotrebiteľské záväzky, musia byť prístupné na preskúmanie kauzy zmenky z hľadiska ochrany spotrebiteľa v záujme zachovania ich práva tak, aby nedošlo k zneužitiu neznalosti prísne formalistických zákonných zmenkových ustanovení veriteľmi v neprospech spotrebiteľov. Právna úprava zmienek nie je všeobecne známou ani prevažne odborne právnický zdatnému okruhu účastníkov medzi ktorých spotrebiteľia bez týchto znalostí určite nemôžu patriť.

Dňa 18.7.2013 vydal Ústavný súd Českej republiky nález pod sp.zn. IV.ÚS 457/10, ktorým potvrdil názor na postavenie spotrebiteľa ako slabšej strany v oblasti zmenkového práva, ktorému je potrebné poskytnúť ochranu, viacmenej túto ochranu nemožno dosiahnuť prostredníctvom legislatívnych zásahov do úpravy zmenkového práva ale pomocou výkladu práva všeobecnými súdmi v konkrétnych prípadoch ich rozhodovacej praxe.

Z predložených listinných dokladov je evidentné, že ustanovenia o Dohode o vyplnení zmenky sú uvedené na druhej strane formulárovej zmluvy - na prvej strane, ktorá je spotrebiteľom podpísaná a ktorá by mala byť rozhodujúcou pre deklarovanie najdôležitejších zmluvných ustanovení, nie je o zabezpečení záväzku blankozmenkou ani zmienky. Drobné písmo, ktorým je aj bod 14. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, písaný, je nepriehľadný a táto zmluvná podmienka ani nebola individuálne dojednaná a je zjavné, že spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Tým došlo k skutočnosti, že takéto zmluvné dojednanie je potrebné považovať za neprimeranú zmluvnú podmienku a v rozpore ako s dobrými mravmi tak poctivým obchodným stykom.

Navyše prvý nadobúdateľ zmenky, obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o. vyplnila zmenku v rozpore so skutočnou dlžnou sumou, ktorá ku dňu vyplnenia blankozmenky pre neho vyplynula z uzavretej zmluvy o úvere vzhľadom na to, že v zmluve nebola uvedená ročná percentuálna miera nákladov a týmto nárok prvého nadobúdateľa zmenky mohol v zmenke obsahovať iba suma poskytnutého úveru bez poplatkov a bez úrokov. Následne na to, čo sa Pohotovosti s. r. o. na základe takto vyplnenej zmenky nepodarilo v rozhodcovskom konaní uspieť a nadobudnúť predmetné sumy, zmenku rubopisom postúpil ďalšiemu nadobúdateľovi zmenky.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že po prijatí spoločného stanoviska ustálila sa rozhodovacia prax súdov v obvode Krajského súdu v Prešove tak, že je potrebné prihliadnuť k tomu, že ak spotrebiteľská úverová zmluva, ktorá predstavuje kauzálny vzťah a zabezpečenie zmenkou sledovalo zabezpečiť nároky z nej plynúce, môže obsahovať všeobecné podmienky podľa § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale tieto nemôžu vytvárať nové zmluvné záväzky, napríklad uzatvárať dohody o platení zmluvnej pokuty, uzatvárať ručiteľské vyhlásenia, uzatvárať rozhodcovské zmluvy, poprípade uzatvárať dohodu o vyplnení zmenky, ktoré zmluvy majú byť samostatnými právnymi úkonmi na osobitných listinách, a nemôžu byť súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, navyše nepodpísaných dlžníkom. Nie je možné uzavrieť dohodu o vyplnení zmenky odkazom na Všeobecné obchodné podmienky, ktoré by mali byť súčasťou úverovej zmluvy. Ak je aj dané v úverovej zmluve prehlásenie, že dolu podpísaný dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať, tak takéto prehlásenie dlžníka neznamena uzavretie dohody o vyplnení zmenky už vzhľadom na znenie § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané a sú neplatné pre ich neprijateľnosť.

Keďže podaním doručeným súdu dňa 22.12.2015 navrhovateľ zobrať čiastočne návrh späť v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v tejto časti súd konanie zastavil podľa § 96 O.s.p. a vo zvyšku nedôvodný návrh opätovne zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., ale keďže úspešnej odporkyňi trovy konania nevznikli, tieto jej nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Odvolanie je potrebné podať v 2 písomných vyhotoveniach. V odvolaní má sa popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v čom sa vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.